

5773

Torah from Around the World

קמח אין תורה אין ואם תורה אין קמח אין אם
*Zonder levensonderhoud is er geen Tora
en zonder Tora is er geen levensonderhoud.*
(R. Eleazar ben Azarja, Pirké Avot 3:21)

Sjabbat 9 maart 2013 / 27 adar 5773
Sidra Wajakheel-Pekoedee, Sjemot [Exodus] 35:1 - 40:38
Tanach blz. 182 - 196
Haftara: Zecharja 8:9-23
Tanach blz. 1220-122

Commentaar: rabbijn Steve Burnstein, directeur [Anita Salz Centrum](#), Jeruzalem.

Vertaling: Tamarah Benima
[Het Engelse origineel](#)

In de dubbele sidra Wajakheel-Pekoedee lezen we tot in de details over het werk van Betsalel, de beroemde kunstenaar van het joodse volk, bij het bouwen van het *Misjkan*, het Tabernakel. „Men maakte de lampenstandaard van zuiver goud... Men maakte de draagbomen van acaciahout en vergulde ze... Al deze doeken waren van getwijnd linnen... en de vierde [rij] door een turkoois, een onyx en een jaspis, allemaal in gouden kassen gevat...” (Sjemot/Exodus 37, 38 en 39).

Waarom heeft God zo'n rijkelijk versierde plek nodig om te leven? In eerdere verhalen in Tanach leek God helemaal tevreden met meer eenvoudige omgevingen. Toen God sprak met Awraham, Mosjé en anderen uit onze traditie, leefde Hij een eenvoudig leven, wonende in een brandend bosje, een tent, of een wolk. Waarom heeft God nu, na de Uittocht uit Egypte, nadat het joodse volk is bevrijd uit slavernij, een *misjkan* nodig?

Een paar weken geleden lazen we in sidra Teroema, in Sjemot 25:8, dat God de Israëlieten opdroeg een heiligdom te bouwen opdat Hij temidden van hen kan wonen. Maar wordt ons niet van jongs af aan geleerd dat de aanwezigheid van God de hele wereld vult – dat God overal is?

קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יי צְבָאוֹת, מְלֵא כָּל-הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.

Kadosj, kadosj, kadosj, adonai tsewaot melo kol ha'arets kewodo.

Heilig, heilig, heilig, is de Heer der Heerscharen.

De hele wereld is vol van Zijn glorie.

Waarom wordt het volk dan geïnstrueerd om zo veel van hun materiële bronnen, tijd en energie te investeren in het bouwen van deze fysieke structuur voor een niet-fysieke God?

Onze traditie werpt hier, met behulp van een midrasj over aardse koningen met hun mooie paleizen met enorme zalen en kamers, waar mensen hun loyaliteit komen betuigen en geschenken geven aan hun heerser, enig licht op. Volgens de midrasj zegt het joodse volk tegen God: „Moet U niet ook zo'n paleis hebben?” Volgens het verhaal luidt Gods antwoord: „Ik heb geen behoefte aan zo'n paleis. Maar als jullie er behoefte aan hebben, als het jullie helpt om Mij te ervaren, bouw dan een heiligdom voor Mij.” Niet God heeft behoefte aan het paleis, *wij* hebben het nodig om ons te herinneren aan Gods heiligheid.

De moderne Italiaanse historicus en geleerde Umberto Cassuto leert dat het joodse volk de van ontzag vervulde verbinding met God die het had ervaren op Sinäi, in stand wilde houden. Het *Misjkan* wordt voor hen het tastbare symbool van Gods aanwezigheid. Het bevat God of Gods heiligheid niet; het is eerder een symbolische herinnering aan Gods aanwezigheid in hun midden.

In het verlengde daarvan: hoe helpt de synagoge ons vandaag de dag om de ervaring van Sinäi en Gods aanwezigheid te laten voortduren? Ik geloof niet dat de grootte of het veelomvattende decor van het heiligdom in onze synagogen ons in staat stellen het goddelijke te ervaren. Dat gebeurt eerder door de gemeenschap die wij opbouwen en waarmee wij een band hebben; het is een heilige gemeenschap die probeert ons meer betekenis in ons leven te geven, door de woorden en de rituelen uit de joodse traditie.

Als we samen studeren en bidden maken we het God mogelijk om te midden van ons te verblijven. Als we samen heilige momenten vieren maken we het God mogelijk om te midden van ons te verblijven. Als we *gemiloet chassadiem* doen (daden waaruit compassie blijkt), als we de mitswot naleven en werken aan een rechtvaardiger samenleving, dan maken we het God mogelijk om te midden van ons te verblijven. Steeds wanneer we deze dingen doen, creëren we een heilige ruimte – we bouwen een *Misjkan*.

Isaac Abravanel, een Spaanse commentator uit de vijftiende eeuw, beschrijft het *Misjkan* als representant van het menselijk lichaam. Hij leert dat elke mens een heiligdom is. Dat ieder van ons, geschapen als wij zijn naar het evenbeeld van God, een heilige vonk van goddelijk licht in zich draagt; die vonk is onze ziel. Wanneer onze daden deze innerlijke heiligheid uitstralen, worden dat wat wij in essentie zijn - onze lichamen – heilige vaten waarin we het God mogelijk maken te verblijven.

Tijdens de tocht van het joodse volk door de wildernis, op weg naar de verlossing, komt Gods aanwezigheid regelmatig naar de *Ohel Moëd*, de Tent van Samenkomst, en naar het *Misjkan*. We leren in een *midrasj* over een andere tent, de tent van Sara. Sara en Awraham staan

bekend om hun grote gastvrijheid tegenover vreemdelingen. Zij verwelkomen mensen in hun tent – in hun huis en gemeenschap – met veel eer en respect. Door dit te doen erkennen zij de goddelijkheid in de vreemdeling en maken zij het God mogelijk om bij en te midden van hen te verblijven. Moge ook ieder van ons werken aan de bouw van huizen en gemeenschappen die de vreemdeling verwelkomen, opdat zij een heilige plek worden. Moge onze lichamen, huizen, gemeenschappen en kehillot plekken worden waar God verblijft.